

TRANÅS KOMMUN

Budgetuppföljning 2022-05-31 med helårsprognos

Innehållsförteckning

Sammanställning av prognoskommentarer Tranås kommuns förvaltningar samt bolagskoncernen.....	3
Sammanfattning.....	3
Helårsprognos år 2022	3
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	5
Händelser av väsentlig betydelse.....	6
Bilagor: Driftsresultat och investeringar i siffror	8
Driftutfall och helårsprognos för Tranås kommun 2022-05-31	8
Driftsutfall och helårsprognos för Bolagskoncernen 2022-05-31	9
Tranås kommunkoncerns investeringsutfall och årsprognos 2022-05-31	9

Sammanställning av prognoskommentarer Tranås kommuns förvaltningar samt bolagskoncernen

Sammanfattning

- Befolkningen uppgick 1 november 2021 till 18 856 personer. Utfallet efter första kvartalet (1 jan- 31 mars) var 18 880 personer vilket är 24 fler jämfört med 1 november 2021 och 6 fler än vid årsskiftet (2021-12-31: 18 874).
- Resultatet per sista maj 2022 är 26 mkr. Utfallet vid samma tidpunkt föregående år var ett överskott om 24 mkr.
- Årets prognostiserade resultat för kommunen är positivt och beräknas till 31 mkr.
- Den prognostiserade budgetavvikelsen är negativ -1,0 mkr vilket motsvarar nämndernas budgetavvikelse. Statsbidraget för höga sjuklönekostnader har fördelats till respektive förvaltning och totalt har Tranås kommuns ersättning under 2022 uppgått till 6 mkr.
- Förändringen jämfört med föregående prognos (mars 2022) är en försämring vilket beror på att socialnämnden och finansverksamheten har försämrat sina prognoser. Nämnderna har totalt ett budgetunderskott på -1,0 mkr medan finansverksamheten har en prognos i enighet med budget.
- Bolagskoncernens helårsprognos är 1 mkr sämre än budget.
- Marknadsvärdesförändringar i kommunens placeringsportföljer ingår i prognosen med en försämring på -2,7 mkr. Försämringen beror på omvärldsförändringar. Totala tillgångar i placeringar var vid årets början 116 mkr.
- Nettoinvesteringarna uppgår per sista maj till 23 mkr för kommunen och för hela koncernen till 92,3 mkr. Helårsprognosen för kommunens nettoinvesteringar 2022 uppskattas till 102 mkr. Utfallet föregående år var 89 mkr. Kommunkoncernens totala investeringar beräknas bli närmare 300 mkr, vilket är 50 mkr högre än investeringsutfallet för år 2021.
- Den totala sjukfrånvaron för de anställdas sammanlagda arbetstid uppgår i maj 2022 till 7,9 % (7,2 % maj 2021). Långtidssjukfrånvaron uppgår i maj 2022 till 1,52 % (1,95 % maj 2021).
- Kommunens kostnader för sjukfrånvaro exklusive PO-pålägg är 7 mkr per sista maj 2022 (5 mkr maj 2021).

Helårsprognos år 2022

Helårsprognosen 2022 för Tranås kommun visar ett överskott om 31,4 mkr (f.g år 45,5 mkr). Det budgeterade resultatet uppgår till 32,4 mkr, varav prognosen motsvarar en negativ differens mot budget på -1,0 mkr. I prognosen är utdelning från de kommunala bolagen via Tranås Stadshus AB på 14 mkr inräknat och förbättrar kommuns resultat. Beslut om utdelning har tagits till och med år 2023 med 10 mkr per år, men för år 2022 är utdelningen 4 mkr högre än de andra åren.

Bolagskoncernens helårsprognos är ett resultat på 30 mkr före finansiella poster, något sämre än budgeterat resultat. Tranås Energi AB redovisar en helårsprognos som är sämre än budget medan AB Tranås bostäders prognos är enligt budget. Tranås kommun uppfyller kommunfullmäktiges långsiktiga mål om ett genomsnittligt resultat på 2 % av skatteintäkter och generella bidrag på tre år. Utfallet beräknas hamna på 3,3 % i genomsnitt för åren 2020-2022. Prognosen för det enskilda året 2022 är 2,4 % och därmed uppnås inte målet för det enskilda året då kommunfullmäktige beslutade om ett resultatmål på 2,5%. Resultatnivån är enligt riktlinjen God ekonomisk hushållning som beslutades av fullmäktige 2021-02-22.

Alla nämnder förutom socialnämnden redovisar utfall enligt budget eller överskott. Socialnämndens prognos är ett underskott på -4,5 mkr där bland annat det ökade antalet placeringar inom individ- och familjeomsorgen (IFO) samt höga kostnader inom hemtjänsten bidrar till underskottet. Inom båda verksamheterna bedrivs ett förändringsarbete som syftar till att på sikt nå budget i balans. Det har också tillkommit ett par individärenden som ekonomiskt kommer att belasta socialnämnden och som inte har varit möjligt att prognosticera och budgetera för inför 2022. Även konsultkostnader inom IFO bidrar till underskottet. Inom IFO finns rekryteringsproblem att ersätta socionomer som slutar vilket innebär att konsulter behöver nyttjas tills ny personal finns på plats.

HR- och arbetsmarknadsförvaltningen, som 2021 redovisade ett underskott med -14,7 mkr, har en målprognos på budget i balans. Sammanställd prognos efter majuppföljningen ger en ögonblicksbild på -5,2 mkr, men fortsatta aktiva åtgärder pågår för att nå målprognosen med en budget i balans. Förvaltningen har fortsatta utmaningar med kostnader för utbetalda försörjningsstöd men ser en nedåtgående trend vilket är positivt.

Barn- och utbildningsnämndens prognos ett överskott på 2,5 mkr vilket kommer från utbetalad ersättning för höga sjuklönekostnader från staten samt ett beviljat statsbidrag som ska användas till förstärkning av bl.a. en kuratorstjänst. Den ökade intäkten har påverkat prognosen i maj med +0,5 mkr. Förvaltningen hade en tuff start på 2022 med hög sjukfrånvaro på grund pandemin, både bland personal och elever.

Även om de flesta nämnders prognoser för 2022 är budget i balans pågår arbete med effektiviseringar och besparingsåtgärder inom alla förvaltningar och nämnder för att kunna matcha framtidens kostnader. Det är ett pågående arbete och det kommer krävas politiska beslut och prioriteringar i nämnderna för att få en budget i balans över tid, samt få en stabil och hållbar ekonomi i framtiden.

Finansverksamheten innefattar skatteintäkter och generella bidrag, kostnader för pensioner, försäkringar och nettokostnader för exploatering. Finansens prognos är i enighet med budget, men innefattar en viss budgeterad buffert för oförutsedda kostnader. Under 2022 säljs bland annat bostadstomter i Norraby 4 till vinst. Dessutom kommer industrimark etapp Höganloft 4 att färdigställas. Enligt kommunfullmäktiges beslut är försäljningspris på industrimark lägre än kostnaden för iordningställande. Finansens prognos är dock att nedskrivningsbehovet för Höganloft 4 täcks av vinster från försäljning av övrig exploateringsmark och blir runt noll i netto under 2022.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Även om covid-19-pandemin inte längre anses som samhällsfarlig fortsätter den att påverka kommunkoncernens verksamheter. Staten har betalat ut ersättning till kommuner för sjuklöner även under detta år med slut efter mars månad.

Vilka effekter pandemin för med sig in i framtiden är svårt att förutspå. De första månaderna av 2022 blev tuffa för verksamheterna på grund av stor smittspridning av covid-19 i kommunen. Socialtjänstens och barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter påverkades kraftigt med snabba svängningar, och prioriteringar fick tas för att kunna säkerställa den dagliga driften.

Efter två år med pandemi fanns en förhoppning om att kommuner och regioner med en rekordstark ekonomi skulle få tid att hantera pandemins långsiktiga konsekvenser och kommande demografiska utmaningar. Men återigen har verksamheten kommit att påverkas av faktorer som kommuner och regioner inte råår över. På kort tid har det ljusa framtidsscenarioet mörknat betänkligt, främst till följd av kriget i Ukraina och de konsekvenser det medför. Kriget medför ett stort lidande för Ukrainas befolkning, men det har också kommit att påverka både nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner och regioner. Inflationstakten har drivits upp till historiska nivåer och tillsammans med stigande pensionskostnader bedömer SKR att resultaten i sektorn faller kraftigt. Samtidigt blir utmaningen med demografins utveckling alltmer kännbar. Behovet av vård och omsorg ökar samtidigt som det råder brist på arbetskraft.

Hur kan då denna starka ekonomi försvagas så snabbt?

För det första är det viktigt att påpeka att både 2020 och 2021 års starka resultat främst berodde på tillfälliga faktorer och inte på överskott i verksamheterna. Överskotten kom i stället främst från höga statsbidrag, betydligt högre skatteintäkter än förväntat och också från en positiv börsutveckling som gjorde att värdet på finansiella placeringar växte rekordartat kombinerat med låg ränta på lån.

Även 2022 beräknas bli ett år med relativt starka resultat för kommuner och så även för Tranås, tack vare att skatteintäkterna fortsätter att öka snabbt, men även för att pensionskostnaderna minskar jämfört med föregående år. Det snabba fallet till 2023 är en följd av att inflationen ökar rekordsnabbt, till och med snabbare än skatteintäkterna, som utvecklas relativt positivt till följd av åter hämtningen i ekonomin. I synnerhet ökar priserna på vissa varor och tjänster såsom transporter, energi, livsmedel, byggkostnader, men även räntekostnaderna ökar. Inte minst påverkar inflationen pensionskostnaderna som beräknas öka med hela 31 miljarder kronor 2023 jämfört med 2022. För Tranås kommun kommer ökningen från år 2023 och beräknas vara runt tjugo miljoner kronor.

Under 2000-talet har skatteintäkternas reala utveckling varit god till följd av att löneökningarna i samhället har varit högre än prisökningarna, vilket är den normala situationen vid ekonomisk tillväxt. Inför 2023 är situationen den omvända. Skatteunderlaget urholkas reellt sett till följd av ökade priser, vilket innebär minskad köpkraft. Till detta ska läggas att kommuner också ska finansiera en förändrad befolkningsstruktur med fler invånare och en större andel äldre. I Tranås är redan andelen äldre mer än rikssnittet. SKR bedömer därmed att kommunernas sammanlagda resultat försämras om inga åtgärder eller intäktsförstärkningar vidtas.

Vill du lyssna på SKR:s ordförande, Anders Knape och SKR:s chefsekonom, Annika Wallenskög när de presenterar slutsatserna ur vårens Ekonomirapport kan du göra det via denna länk: <https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/ekonomirapporten.46417.html>

Händelser av väsentlig betydelse

I kommunfullmäktige har beslut tagits att Tranås kommun ska införa en koldioxidbudget. Syftet med en koldioxidbudget är att tydliggöra de utmaningar Tranås kommun står inför när det handlar om att uppnå Parisavtalet. En koldioxidbudget beräknar en årlig utsläppsminskningstakt samt konkretiserar hur mycket ett område som till exempel en kommun behöver minska sina koldioxidutsläpp. En koldioxidbudget beräknas utifrån vilka utsläpp som finns i kommunen i dag och hur mycket utsläppen måste minska.

Kommunstyrelsen tog i januari beslut om att revidera riktlinjer för beslut om försörjningsstöd. Förslaget gör gällande att besluten om utbetalning av försörjningsstöd kan, inom lagens ramar, ske inom en mer begränsad nivå än tidigare. Kostnadmässigt innebär detta en sänkning av bland annat hyreskostnader. Beslutet ger också en symbolisk tydlighet om vilken riktning som förvaltningen och dess verksamheter ska gå.

De första månaderna av 2022 har inom socialtjänsten och barn- och utbildningsförvaltningen präglats av covid-19 på grund av stor smittspridning. Belastningen har varit extrem på socialnämndens hälso- och sjukvård, äldreomsorg och funktionshinderomsorg till följd av mycket hög sjukfrånvaro. Barn- och utbildningsförvaltning har haft stora bemanningsproblem inom förskola och skola. Förvaltningen har gjort sitt yttersta för att ge barn och elever en verksamhet att gå till varje dag, men brist på vikarier har gjort att det varit en större belastning på kvarvarande personal som följd.

Lokalfrågor fortsätter att vara i fokus inom barn- och utbildningsförvaltningen och lokalprogram tas fram för Granelundsskolan och Junkaremålsskolan F-6 samt särskola. Arbetet med utformning och nybyggnation av grundskolor är en stor och viktig fråga för förvaltningen. En ny verksamhetschef för grundskolan kommer att rekryteras så snart som möjligt, då nuvarande verksamhetschef kommer att gå över till en projektanställning på deltid med ansvar för skolbyggnationer.

Förvaltningen arbetar också med utformningen av framtidens gymnasieskola. Det har tidigare gjorts utredningar kring tänkbart samarbete med kommuner i västra Östergötland och på Högländet. Arbetet pågår med att knyta tänkbara samarbetskommuner till Tranås kommun, men först måste riksdagen den 16 juni fatta beslut kring det förslag som finns kring samarbeten mellan gymnasieskolor och kommuner.

Sedan årsskiftet pågår också arbete med en eventuell förflyttning av Kulturskolan från barn- och utbildningsnämnden till kultur- och fritidsnämnden i syfte att renodla barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet till skollags- och läroplansstyrd verksamhet. Planen är att verksamheten övergår till kultur- och fritidsnämnden den första september.

Även samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar med lokalfrågan genom en ny lokalförsörjningsplan för kostverksamheten. Planen ska redovisa nuläge och målbild för hur kostverksamheten inom Tranås kommun ska kunna optimera sin verksamhet och sina lokaler, för att kunna bedriva en resurseffektiv verksamhet. Vidare fortsätter förvaltningen arbetet med att skapa en resurseffektiv organisation med ordning och reda.

Kultur- och fritidsförvaltningen undertecknade början av januari ett nytt uthyrningsavtal mellan kommunen och Tranås AIF.

Försäljning av tomter i Norraby startade i slutet av 2021 och tomterna är eftertraktade. Som följd inkommer ansökningar om bygglov. Fortsatt arbete med bostäder pågår och utformning av nästkommande villaområde, Tostås Bo, kommer att färdigställas under året. Fortsatt utveckling

av industritomter sker i Höganlofts område och målet är att Tranås kommun ska kunna erbjuda 10 ha byggklar grovtesseracterad mark till försäljning för etableringar av företag.

Tranås kommun kommer att stärka sitt brottsförebyggande arbete genom att samordna det brottsförebyggande arbetet mellan olika parter, kartlägga brottsligheten i kommunen samt agera drivande och möjliggörande för faktiska åtgärder. Målet är att Tranås ska vara en trygg kommun att bo och vistas i.

Tranås Energi AB:s investering i ny ugn i den äldre av bolagets två kraftvärmepannor slutfördes under vintern. Reinvesteringen i ny turbin- och generator i Visskvarns vattenkraftstation har slutförts under mars månad och stationen är nu åter i drift.

AB Tranåsbostäders uppförande av LSS-boende nummer två löper enligt plan och beräknas färdigställas till sommaren. Av de under året påbörjade projekt som avser verksamhetslokaler finns bland annat Granelundskolan, Junkaremålsskolan samt Parkgården.

Bilagor: Driftsresultat och investeringar i siffror**Driftutfall och helårsprognos för Tranås kommun 2022-05-31**

DRIFTREDOVISNING PER NÄMND(Mkr)	Budget 2022	Netto- utfall	Netto- utfall i % av budget	Avvikelse budget & nettoutfall sek	Prognos	Utfall föreg år	Prognos % av budget	Diff
Kommunfullmäktige	6,5	2,0	31%	4,5	6,5	5,7	99,3%	0,0
<i>Varav Överförmyndaren</i>	<i>2,4</i>	<i>1,4</i>	<i>56%</i>	<i>1,1</i>	<i>2,4</i>	<i>2,3</i>	<i>98,8%</i>	<i>0,0</i>
<i>Varav Revisionen</i>	<i>0,9</i>	<i>0,2</i>	<i>18%</i>	<i>0,7</i>	<i>0,9</i>	<i>0,9</i>	<i>99,1%</i>	<i>0,0</i>
Kommunstyrelsen	169,6	0,0	0%	169,6	168,7	165,3	99,6%	0,9
<i>Varav KS & KLF</i>	<i>84,2</i>	<i>32,1</i>	<i>38%</i>	<i>52,1</i>	<i>83,3</i>	<i>75,8</i>	<i>99,4%</i>	<i>0,9</i>
<i>Varav HRAMF</i>	<i>85,4</i>	<i>44,3</i>	<i>52%</i>	<i>41,1</i>	<i>85,4</i>	<i>89,7</i>	<i>100,0%</i>	<i>0,0</i>
Bygg- o Miljönämnd	5,6	1,7	31%	3,9	5,6	5,4	100,0%	0,0
Teknik exkl taxevht	46,3	19,3	42%	27,0	46,3	44,0	100,0%	0,0
Taxeverksamhet VA/AV	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0
Griftegårdsnämnd	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0
Kultur- o Fritidsnämnd	41,3	17,4	42%	23,9	41,3	40,6	99,9%	0,0
Barn- o Utbildningsnämnd	500,9	216,7	43%	284,2	498,4	479,7	99,5%	2,5
Socialnämnd	468,9	198,6	42%	270,3	473,4	449,5	101,0%	-4,5
NETTO EXKL FINANSEN	1 239,2	532,2	43%	707,1	1 240,3	1 190,4	100,1%	-1,0
Finansverksamhet	34,8	-1,7	-5%	36,5	36,2	28,1	103,9%	-1,4
Skatteintäkter	-903,0	-370,6	41%	-532,3	-904,3	-878,6	100,2%	1,4
Generella bidrag	-389,6	-160,2	41%	-229,4	-389,6	-375,3	100,0%	0,0
Uttag från bolagen	-14,0	-5,8	42%	-8,2	-14,0	-10,0	-	0,0
NETTO FINANSEN	-1 271,7	-538,4	42%	-733,3	-1 271,7	-1 235,8	100,0%	0,0
ÅRETS RESULTAT TRANÅS KOMMUN	-32,5	-6,2	19%	-26,3	-31,4	-45,4	95,9%	-1,0
Resultat i % av skatteintäkter & generella bidrag	2,5%	1,2%			2,4%	3,6%		

Driftutfall och helårsprognos för Bolagskoncernen 2022-05-31

DRIFTREDOVISNING PER BOLAG (Mkr)	Budget 2022	Netto- utfall	Netto- utfall i % av budget	Avvikelse budget & nettoutfall sek	Prognos	Netto utfall föreg år	Prognos i % av budget	Diff
Tranås Stadshus AB	4,6	1,5	33%	3,1	4,0	3,7	87,0%	-0,6
AB Tranås bostäder	-11,2	-6,6	59%	-4,7	-11,2	-9,9	100,0%	0,0
Tranås Energi AB	-24,4	-19,9	82%	-4,5	-23,0	-28,7	94,2%	1,4
ÅRETS RESULTAT BOLAGSKONCERN (innan skatt och bokslutsdispositioner)	-31,1	-25,0	1,7	-6,1	-30,2	-34,9	97,4%	0,8

Tranås kommunkoncerns investeringsutfall och årsprognos 2022-05-31

INVESTERINGAR (Mkr)	Budget 2022	Utfall	Prognos	Utfall i % av budget	Skillnad budget minus prognos, mkr
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0	-	0,0
KS+KLF	47,6	11,5	45,8	96%	1,8
HR oh AMF	0,5	0,0	0,5	100%	0,0
Bygg- o Miljönämnd	0,3	0,1	0,3	100%	0,0
Teknik exkl taxverksamhet	15,5	2,5	15,5	100%	0,0
Taxverksamhet VA/AV	21,1	6,4	23,9	113%	-2,8
Griftegårdsnämnd	0,7	0,2	0,7	100%	0,0
Kultur- o Fritidsnämnd	3,0	0,6	2,8	93%	0,2
Barn- o Utbildningsnämnd	8,9	0,7	8,9	100%	0,0
Socialnämnd	3,8	1,1	3,8	100%	0,0
Årets investeringar, Tranås kommun	101,3	23,0	102,1	101%	-0,8
AB Tranås bostäder	99,0	48,2	125,0	126%	-26,0
Tranås Energi AB	70,0	21,1	70,0	100%	0,0
Årets investeringar Tranås Kommunkoncern	270,3	92,3	297,1	110%	-26,8